

กรมทรัพย์สินทางปัญญา เผยข่าวดี กฎกระทรวงการขึ้นทะเบียน GI ด้วยวิธีแลกเปลี่ยนรายการสินค้า กับประเทศคู่เจรจา FTA มีผลใช้บังคับแล้ว เพิ่มโอกาสคุ้มครองและขยายตลาดสินค้า GI ไทยในต่างประเทศ

กรมทรัพย์สินทางปัญญา เผย ราชกิจจานุเบกษาได้ประกาศ “กฎกระทรวงการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของต่างประเทศที่ได้มาด้วยวิธีการแลกเปลี่ยนรายการสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2569” มีผลใช้บังคับแล้ว เปิดทางให้มีการแลกเปลี่ยนรายการสินค้าที่จะได้รับความคุ้มครอง GI กับประเทศที่ไทยอยู่ระหว่างการเจรจา FTA หรือมี FTA ระหว่างกันแล้วแต่ประสงค์จะขึ้นทะเบียน GI ระหว่างกันเพิ่มเติม ซึ่งจะช่วยให้การขึ้นทะเบียน GI ระหว่างกันสะดวกและรวดเร็วขึ้น นำไปสู่การส่งเสริมการขยายตลาดสินค้า GI ของกันและกัน

นางอรมน ทรัพย์ทวีธรรม อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา เปิดเผยว่า “กฎกระทรวงการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของต่างประเทศที่ได้มาด้วยวิธีการแลกเปลี่ยนรายการสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2569” มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 13 มกราคม 2569 โดยกฎกระทรวงดังกล่าวเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบและขึ้นทะเบียน GI ของต่างประเทศในไทย ภายใต้กรอบการเจรจาความตกลงระหว่างประเทศ (FTA) ซึ่งยังคงยึดหลักความโปร่งใสในการขึ้นทะเบียนตามกระบวนการปกติของ พ.ร.บ. คุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546 โดยมีกระบวนการประกาศโฆษณา เปิดโอกาสให้มีการคัดค้านและโต้แย้งการคัดค้านคำขอขึ้นทะเบียน ตลอดจนการอุทธรณ์การขึ้นทะเบียน GI เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียมีส่วนร่วมในการตรวจสอบอย่างรอบด้าน

ทั้งนี้ การแลกเปลี่ยนรายการสินค้าที่ไทยกับประเทศคู่เจรจา FTA จะให้การขึ้นทะเบียนและคุ้มครอง GI ระหว่างกัน จะมีผลต่อเมื่อการเจรจา FTA นั้นบรรลุผลและใช้บังคับแล้วเท่านั้น หากไทยยังไม่สามารถบรรลุข้อตกลง FTA กับประเทศคู่เจรจาได้ จะถือว่ากระบวนการยังไม่สมบูรณ์และไทยจะยังไม่ให้การคุ้มครอง GI สินค้าดังกล่าว ซึ่งมาตรการนี้จะเป็นประโยชน์กับสินค้า GI ไทยที่ต้องการขยายตลาดไปต่างประเทศด้วยเช่นกัน เพราะจะช่วยให้การขึ้นทะเบียนสินค้า GI ไทยในประเทศที่ไทยมี FTA ด้วย เป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็ว สร้างโอกาสทางการค้าให้กับ GI ไทย ขณะเดียวกันยังส่งผลดีต่อชุมชนผู้ผลิตและผู้ประกอบการ GI ไทยที่ต้องการไปเปิดตลาดและขึ้นทะเบียน GI ในต่างประเทศ ต้องเร่งยกระดับและพัฒนาสินค้า GI ไทยให้มีคุณภาพได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับสากล ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาว

นางอรมน เพิ่มเติมว่า กรมทรัพย์สินทางปัญญายังคงมุ่งมั่นดำเนินการกิจด้านการคุ้มครองและส่งเสริมสินค้า GI ของไทยอย่างต่อเนื่องทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยปัจจุบันมีสินค้า GI ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนในไทยรวม 273 รายการ โดยเป็น GI ของต่างประเทศ เช่น ไวน์บรูเนลโล ดิ มอนตาลซิโน (อิตาลี) แชมเปญ (ฝรั่งเศส) ไอร์ช วิสกี (ไอร์แลนด์) เซอร์ร็อกชีเน (ญี่ปุ่น) กาแฟบวนมาถวด (เวียดนาม) รวม 25 รายการ และเป็น GI ของไทยเอง 248 รายการ สร้างมูลค่าตลาดสินค้า GI ไทยโดยรวมกว่า 114,000 ล้านบาท ขณะที่ GI ไทยที่ไปขึ้นทะเบียนในต่างประเทศมี 10 รายการ ใน 33 ประเทศ เช่น ข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ (ในสหภาพยุโรป มาเลเซีย และอินโดนีเซีย) ข้าวสังข์หยดเมืองพัทลุง (ในสหภาพยุโรป มาเลเซีย และอินโดนีเซีย) กาแฟดอยช้าง (ในสหภาพยุโรป และญี่ปุ่น) มะขามหวานเพชรบูรณ์ (ในเวียดนาม) ส้มโอทับทิมสยามปากพนัง (ในมาเลเซีย) เป็นต้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของสินค้าอัตลักษณ์ไทยในเชิงพาณิชย์ โดยเฉพาะสินค้าในกลุ่มข้าว กาแฟ และผลไม้ไทย ซึ่งมีคุณภาพโดดเด่นเป็นที่ต้องการของผู้บริโภคอย่างกว้างขวางทั้งในไทยและต่างประเทศ ทั้งนี้ การคุ้มครอง GI ไทยในต่างประเทศ นอกจากจะช่วยขยายตลาดส่งออกให้กับสินค้า GI ไทยแล้ว ยังช่วยเผยแพร่ชื่อเสียง ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมของไทย ผ่านสินค้า GI เหล่านี้ได้อีกด้วย นับเป็นกลไกสำคัญในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าท้องถิ่น และสร้างรายได้ขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากให้เติบโตอย่างยั่งยืนต่อไป